

КАФЕДРА ТЕОРІЇ МУЗИКИ

СИЛАБУС

з дисципліни «Вокальне сольфеджіо»

Освітній рівень	Перший (бакалаврський) рівень	Курс	II
Ступінь освіти	Бакалавр	Семестр	3–4
Галузь знань	02 Культура і мистецтво	ECTS	48
Спеціальність	025 Музичне мистецтво	Аудиторних годин	64
Освітньо-професійна програма	Сольне інструментальне та вокальне виконавство	Лекції	
		Семінари	
		Практичні	64
		Індивідуальні	-
		Самостійна робота	56
		Семестровий контроль	Екзамени: 4 Заліки: 3
Статус	Обов'язкова		

Інформація про викладачів

ПІБ, посада	Рудь Поліна Валентинівна, викладач
Профіль викладача	https://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/theory-of-music/Rud-2022-1.pdf
E-mail	samrud@ukr.net
ПІБ, посада	Александрова Оксана Олександрівна, доктор мистецтвознавства, професор
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/theory-of-music/Aleksandrova.pdf
E-mail	aleksoks71@gmail.com

Анотація навчальної дисципліни.

Силабус навчальної дисципліни «Вокальне сольфеджіо» складено відповідно до освітньо-професійної програми «Сольне інструментальне та

вокальне виконавство» підготовки бакалавра та навчального плану, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяг знань здобувачів освіти відповідно до вимог освітньо-професійної програми, алгоритму вивчення дисципліни «Історія української музики»; необхідне методичне забезпечення; складові та технологію оцінювання програмних результатів навчання здобувачів освіти.

Метою вивчення навчальної дисципліни є поступово розвинення та постійне вдосконалення музичного слуху та пам'яті в умовах гармонійної взаємодії набутих навичок із цілями та завданнями професійної підготовки вокалістів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми «Бакалавр» здобувачі освіти повинні **знати**:

- принципи поєднання голосів у багатоголосних творах композиторів різних епох;
- відмінності поєднання голосів у творах поліфонічного та гомофонно-гармонічного стилів;
- особливості виконання творів (фрагментів творів) залежно від вокальної літератури у залежності від їхньої стильової приналежності.
- головні критерії слухової підготовленості співака для виконання своєї професійної діяльності.

Уміти:

- вільно та свідомо читати з листа твори композиторів різних епох і стильових напрямів;
- тримати стрій у співі *a cappella* сольного та ансамблевого виконавства;
- координувати свій спів в умовах інструментального супроводу та у вокальному ансамблі;
- відчувати та виправляти найтонші висотні трансформації під час сольного та ансамблевого співу;
- співвідносити внутрішньометричну пульсацію твору з агогічними змінами впродовж виконання;
- виконувати сольні приклади з власним супроводом на фортепіано.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК7. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК9. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК11. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК12. Здатність працювати автономно.

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

спеціальних (фахових):

СК3. Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.

СК4. Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності теорії та практики музичного мистецтва.

СК5. Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення в теорії, історії та методології музичного мистецтва.

СК6. Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.

СК7. Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання в практичній діяльності.

СК10. Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.

СК11. Здатність оперувати професійною термінологією. **СК12.** Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в практичній діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.

Програмні результати навчання.

У результаті навчання здобувач освіти повинен:

ПРН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час виконавської (диригентської) діяльності.

ПРН2. Володіти методами та навичками оркестрової та ансамблевої гри (ансамблевого/хорового співу), репетиційної роботи та концертних виступів.

ПРН3. Демонструвати різні методики удосконалення виконавської діяльності.

ПРН4. Аналізувати музичні твори з визначенням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

ПРН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

ПРН8. Демонструвати музично-аналітичні навички під час створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН10. Володіти базовими знаннями, практичними навичками організаційної та творчої роботи з ансамблевим колективом.

ПРН12. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

ПРН15. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

ПРН17. Демонструвати аргументовані знання щодо особливостей музичних стилів різних епох.

Перелік тем.

Тема 1. Оволодіння колективним розспівом модуляційних послідовностей у перший ступінь спорідненості в умовах акапельного виконання.

Тема 2. Засвоєння принципів діатоніки та хроматики у сольному та ансамблевому співі.

Тема 3. Розвиток внутрішнього музичного слуху та пам'яті на записі одного та двоголосних диктантів.

Тема 4. Усвідомлення мелодико-гармонічних зв'язків у багатоголосних творах.

Тема 5. Виявлення прихованих гармонічних структур та модуляційного руху у двоголосних музичних диктантах.

Тема 6. Опрацювання різних метроритмічних труднощів на свідомому читанні нотного тексту без співу.

Тема 7. Практичне засвоєння діатонічних і хроматичних інтервалів у слуховому аналізі та сольному, ансамблевому виконанні.

Форми та технології навчання.

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують практичні заняття та проводять самостійну роботу. У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси.

Для забезпечення освітнього процесу використовується нотний фонд бібліотеки ХНУМ імені І.П. Котляревського, аудіо та відео записи, методична література. Додатково використовується навчальна платформа, призначена для створення персоналізованих навчальних середовищ – Moodle. Платформа використовується на основі ліцензії GNU General Public License.

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Кількість балів	Національна шкала	ECTS шкала
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно	FX
1–34	Незадовільно	F

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти.

90–100–А– відмінно	Засвоєння програми курсу в повному обсязі на високому належному якісному рівні.
82–89–В– добре	Засвоєння програми курсу в повному обсязі на належному якісному рівні, із деякими зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях.
75–81–С– добре	Засвоєння програми курсу в повному обсязі на середньому рівні, із зменшеним показником якості опанування дисципліни в окремих питаннях.
64–74–D– задовільно	Програма курсу засвоєна на посередньому рівні, із наявністю певних недоліків.
60–63–Е– задовільно	Програма курсу засвоєна на посередньому, поверхневому рівні, із значними пробілами.
<u>35–59–FХ– незадовільно</u> (з можливістю повторного складання)	Програма курсу засвоєна фрагментарно, поверхневий рівень ознайомленості зі складовими програми, знання та вміння є недостатніми для опанування матеріалу курсу.
0–34–F– незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	Програма курсу не засвоєна, немає належного орієнтування та обізнаності в матеріалі курсу.

Інклюзивне навчання.

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта.

У межах вивчення навчальної дисципліни передбачається участь здобувачів вищої освіти у культурно-мистецьких заходах за профілем спеціалізації, участь у міжнародних і вітчизняних наукових конференціях, конкурсах тощо.

Політика курсу

Викладання дисципліни відповідає вимогам «Положення ХНУМ імені І.П. Котляревського про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності ХНУМ імені І. П. Котляревського».

Рекомендовані джерела:

1. Афоніна О.С. Сольфеджіо : навчальний посібник для студ. вищих навч. Закладів / Афоніна О.С., Баранова В.О. Вінниця : Нова Книга, 2013. 224 с.
2. Афоніна О.С., Баранова В.О. Сольфеджіо на основі джазової та естрадної музики. Вінниця : Нова Книга, 2013.
3. Бах Й.С. Інвенції для фортепіано. Київ, 1984. 87 с.

4. Беліченко Н. Завдання з сольфеджіо та гармонії : Слуховий та гармонічний аналіз. Ладові диктанти. Мелодії для гармонізації. Вправи на фортепіано. Харків, 2016.

5. Борисенко М.Ю. Гетерофонні принципи ранніх форм багатоголосся в усній та письмовій музичних традиціях : Методичний посібник з курсу «Поліфонія» для студентів вищих навч. муз. закладів / Харк. нац. ун-т мистецтв імені І.П. Котляревського. Харків: «С. А. М.» ХНУМ, 2015. 56 с.

6. Борисенко М.Ю. Сольфеджіо на матеріалі творів композиторів Нововіденської школи. Навчальна програма спецкурсу для студентів виконавсько-музикознавчого факультету вищих навчальних закладів культури і мистецтв III – IV рівнів акредитації зі спеціальності 6.020205 «Музичне мистецтво» / Харк. нац. ун-т мистецтв ім. І.П. Котляревського. Харків: «С. А. М.», 2015. 28 с.

7. Борисенко М. Ю. Сучасні трансмісії музичного слуху в системі профільної освіти: уроки історії / М.Ю. Борисенко. *Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти*. Ред.-упор. Л.В. Русакова. – Харків : «С.А.М.», 2010. Вип. 30. С. 380-393.

8. Виноградов Г. Посібник з курсу сольфеджіо. Інтонанційні труднощі. Київ, 1977. 127 с.

9. Виноградов Г.С. Хрестоматія зі слухового гармонічного аналізу. Київ, 1992. 69 с.

1. Євпак Є. Хорові розспівки. Навчальний посібник. Київ, 1978. 51 с.

10. Калашник П., Булгаков Л. Музичні диктанти. Мелодії для гармонізації. Київ. 1982.

11. Кравцов Т.С., Турнеєв С.П. Збірник музичних диктантів : навчально-методичний посібник / Харк. Нац. ун-т мистецтв імені І. П. Котляревського ; ред.-упор. М.Ю.Борисенко. Харкі : «Естет Принт», 2020. 52 с.

12. Леонтович М. Хорові твори. Київ, 1961. 234 с.

13. Мілка Є., Шевченко М. Гармонічне сольфеджіо. Київ, 1978.

14. Павлишин Стефанія. Музика двадцятого століття: Навчальний посібник / С. Павлишин. Львів : БаК, 2005. 232 с.

15. Павлюченко С. Навчальний посібник. Етюди для співу. Київ, 1974. 85 с.

16. Серебряний, М. О. Сольфеджіо: на ритмоінтонаційній основі сучасної естрадної музики. - Київ: Музична Україна, 1987. 128 с.

17. Столова Є. Музичний диктант. Посібник з курсу сольфеджіо. Київ, 1970. 138 с.

18. Тиц М. Про сучасні проблеми теорії музики. Збірник статей. Київ, 1976. 160 с.

19. Турнеєв С.П. Музичний диктант / Методичний посібник з навчального курсу «Сольфеджіо» / Харків : Водний спектр Джі-Ем-Пі, 2017. 64 с.

20. Ценова В. Час ритму, або ритм часу: про Новітню музику ХХ століття / В. Ценова // Ізраїль ХХІ. Режим доступу : <http://www.21israel-music.com/Rhytm.htm>.

21. Цицалюк Т. Поліфонія в прикладах: Хрестоматія. Київ, 1989.

22. Edlund, L. Modus Vetus: Sight-Singing and Ear-Training in Major / Minor Tonality. – Stockholm: Wilhelm Hansen, 1974. – 220 p.